

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponta, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
 Egy soros hirdetés 5 kr.
 Hosszabb hirdetésre a többes
 árakat alkalmazunk. A leg-
 hosszabb hirdetésnek fel-
 helyedj minden külön beírta-
 sáért 30 kr.
 Hirdetési vagy reklámot magában
 foglaló újságok ára 50 krajcár.
 *Hírlapunkban megjelent híre-
 ink minden sorát 20 kr.
 Hirdetési felvételnek a kiadás
 hivatalában, KUTASI IMRE
 nyomdájában, valamint KÖRNER
 MAN H. ös. v. Irodájában is.
 Név nélkül vagy névtelenül
 beküldött levelek nem vétel-
 nek szolgálnak.
 *Kéziratok vissza nem
 adatnak.

Közzétett árak:
 Helyi és postán küldve.
 Egy évre 10 frt-kr.
 Fél évre 5 frt-kr.
 Helyi ár 2.50.
 *Nyugat-szám 5 kr.
 *Alap állományánál 1000 min.
 évközlöny: Nagy-hatvan-
 atlan, 1884, szám, Debreczen
 ban. *Szászországban és
 másutt is kapható.

Papp Elek beszéde.

— A képviselőház nov. 15-iki ülésén. —
(Folyt. és vége.)

A társulatoknál fő-főemberei csinálnak maguknak költségvetést ép úgy, mint a t. pénzügyminiszter ur, ha defizit mutatkozik, mint a hogy hosszú éveken át mutatkozott, a defizitot azzal igyekeztek eloszlatni, hogy eladták az állam vagyonából jó darabot. A társulatok is a defizites költségvetéseiken úgy akarnak reperiálni, elviselhetővé tenni a szabályozási munkálatok költségeit, hogy hozzányulnak olyan emberek birtokához, a kik soha semmi hasznót sem húztak abból a szabályozásból, mit ők végrehajtottak, sőt még veszélyesebbé tették az illetőre nézve a helyzetet az által, hogy a vizek felszínét feljebb emelték. (Helyesítés a szélső baloldalon.)
 A mikor aztán a numerusokkal készen vannak ezen urak, akkor azt mondják, még két millió kölcsönre van szükségünk. Ekkor a magas minisztérium elé kerül a dolog, a hol az kérdeztetik az illetőktől, hogy milyen darab föld kell nektek: a Kunság-e, vagy a Hajduság? Akkor aztán kizikrikalmozzák, hogy a te területed eddig, a tied meg eddig fog terjedni. A mikor pedig ez is megtörténik, akkor azt mondják, meg pedig műszaki nyelven beszélve, hogy minden ember meg ne értesse. A vízszint magasságokat vízszinteszen kivetítjük. (Élénk derűtlenség a szélső baloldalon.) Hogy ha aztán a kivetítés is megtörténik, akkor constátálják azt, hogy egyik, vagy másik város alatt a kalvária helye hány méterrel áll alatta a tokaji víznek s mikor ez constátálva van, bebizonyítottan állítják műszakiilag, hogyha kiöntene a Tisza Tokajnál, a jelezett ponton ennyi és ennyi méteres viznek kellene, de csak kellene lenni. (Derűtlenség a szélső baloldalon.) És miután azért nem önt ki, mert ott gát van, hát te, kalvária-tulajdonos, fizeted a költségeket, mert különben felszűntetted elvisei a víz. (Nagy derűtlenség a szélső balon.)

Hát t. há, itt bizonyult be Goethének vagy nem tudom kinek az az arany mondata, hogy a matematika nem mindig az igazságot fejezi ki!

Ez esetben is a matematika nem az igaz jogot, hanem a kapzsiságát fejezi ki azoknak, a kik a más kárán s mások vagyonának megrongálásával akarnak boldogulni és akarják a maguk szárcsa- és vöcsök tojás fészékét megemeltetni! (Ugy van! Ugy van! Élénk helyesítés a szélső balon.)
 Van-e itt valaki a képviselőházban, a ki el tudná azt binni, hogy: ha a Tisza partjától 70—80 kmnyi távolságra elutazunk és ott megállunk egy bizonyos ponton, hogy ott ép oly magas víz fog lenni, ha kiönt a Tisza, mint a minő magas víz folyik a partok közt a Tiszában? Hiszen ahhoz t. há, hogy a műszakilag felvenni szokott területek előtessenek, melyek a Tisza legnagyobb vízének nívója alatt állanak, még víz is kell. (Élénk derűtlenség a szélső baloldalon.) Mindjárt monddok erre vonatkozólag egy gyakorlati példát. (Halljuk! Halljuk! a szélső baloldalon.)

1888-ban nagy alio hetig folyt a Kunság rónájára a Dadánál kiszakadt víz, a mely sokkal magasabb volt, mint az 1855-iki árvíz, és mégis az 1855-iki vízszintnek megfelelőleg eszközölt vízszintes kivetítés, mely az ugynevezett s ösmeretes taskonyi birtoknál eszközöltetett, azt mutatta, hogy az alsó-szabolcsi területen levő nádudvari határban fekszik mint Takacs, két méterrel magasabb víznek kell lenni, mint minő ott 1888-ban tényleg volt. A mikor t. há, így absurdumot lát az ember s azt tapasztalja, hogy minden csak azért történik, hogy a végkimerülés stadiumába lépett, agoniáló vízszabályozó társulatok új életre hívásának, akkor lehetetlen, hogy a nagy közönségnek hite meg ne rendüljön azon intézkedés igazsága iránt, a mely a minisztériumtól octroyáltatik reá. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) És ha a társulatokkal beszél az ember, ezek elmo-olyogják magukat s azt mondják, igazságotok van, de a nagyméltósága minisztérium vetítette ki azt a vízszint, melynek nívója szerint az artért fejlesztjünk.
 Mielőtt tehát az elkeseredés és ingerültség a vagyonukban joggal megrongálást szerezzenek a legnagyobb fokra emelkednek, arra kerem a t. miniszter urat, méltótlanság különösen az 1886-ban, ha jól emlékszem, kiadott miniszteri utasítást, mely az artér fejlesztésekre vonatkozik, akak módosítani s a társulatokat arra utasítani, hogy azon alapigazságból induljanak ki az artér fejlesztésnél, mely abban találja kifejezését, hogy csak az járulhat az artéri munkák terhének viseléséhez, a ki abból hasznót húz. (Élénk helyesítés a szélső balon.) Megvallom t. há, hogy daczára annak, hogy a vízszabályozás kérdésénél nyomról-nyomra a legnagyobb ba-

darságokkal találkozunk, úgy vagyok e kérdésnél, mint a hogy az emberek általában vannak némely nagyszabású férfiak jellemével, hogy ezeket vagy szeretni, vagy gyűlölni lehet; de közömbösek nem lehetnek irántuk.

En is úgy vagyok e kérdésnél s én nagy előszeretettel viseltem a szabályozás iránt; én belőlem s szavaimból tehát nem az az érület szól s gondolataim menetében nem azon felfogás nyilvánul, mely szerint én a szabályozási munkálatok tovább folytatásának felkarolása és vezetésénél a közvéleményt megakorum zsiabaszta, hanem ellenkezőleg a nepotismusnak, a praepotens családok meleg ágyában felburjánzott particularizmusnak, egyoldalúságnak és önösségnek kiirtásával egy tiszta, igazságos helyzetnek megteremtésével a közérületet inkább felakorum arra ébreszteni, hogy újra egész odaadással, buzgalommal, kintartással és szorgalommal küzdjön az elemi csapások ellen, miut a mire vállalkozott akkor, mikor nagy Szechenyi a Tisza völgyét varázsütésszerűleg új életre hívta.

Es midőn engem ezen gondolat vezérel, ha felszólalásomban talán tevedtem, azt hiszem, hogy a t. ház felszólalásom intenciójára való tekintetből elnevezés és jó indulattal fog irántam viseltetni, s meg fog bocsátani, hogy túrelmet ily hosszú időre igénybe vettem. A t. miniszter urtól pedig ismételve azt kerem, méltóztatnék az árveleméről és az artérfejlesztésről a leggyorsabban intézkedni. És ha intézkedéseibe, melyek, azt hiszem, a helyzetnek megfelelőek lesznek, akadályra talál: számíthat azon nagy közönségre, mely a magyar alföldön lakik és mely egyes befolyások által érdekeiben legdurvábban van megátalva! (Élénk helyesítés és tetszés a szélső balon!)

— **Beltölő hírek.** Az egyetemi olvasókör Kossuthnak. A budapesti egyetemi olvasókör az ideán is elküldte díszkötésű évkönyvét Kossuth Lajosnak. Az évkönyvet lelkes hangu level kíséri. — Az elkeresztelési harc. A kath. püspöki kar, Simor hercegprímás meghívására, a napokban Budapesten érkekezletre jön össze s megállapítja, hogy minő feleletet adjon Csáky gróf miniszter beszédére. — **Le mondó állami tükör.** Czorda Bodog igazságügyi államtitkár már közelebb lemond s kuriai tanácselnöké fog kinevezettni. — **Fejérváry közös hadügyminiszter.** Bauer báró közös hadügyminiszter visszalepése — hír szerint — ma már bevezett tény. Utódjául Fejérváry br. honvédelmi miniszter van kizemelve. Az ő utódja a honvédelmi minisztérium eddigi államtitkárja, Gromon Dezső lesz. Ugyanezen időben vonul vissza a királyi körüli miniszterium vezetésétől Orczy br. is és helyébe Szőgyény-Marich osztályfőnök lép a magyar kabinetbe. — **A bányakerület ev. püspökévé Sárkány Sámuel püspök lelkészi választották meg.** — **A duanai közmunkálatok dicsőítői egyesület elnökevé Széll Kálmánt,** a lenkevé pedig Beksics Gusztávot és Pallaviesini Ede orgfótot választották meg. — **Az országgyűlési függetlenségi és 48-as part nov. 25-én fogja a kiküldött bizottság által kidolgozott alapszabályokat tárgyalni,** s egyszersmind a hiányzó tisztviselőket (ket a lenköt és jegyzőket) megválasztani. — **Fóispán-váltás a s. Kubicza Pál,** Trencsénvármegye főispánja, állását saját kerelmére fölmentetett, s Trencsénvármegye főispánjává Marsovszky Jenő alispán nevezetett ki. — **A kalocsai véres bíróválasztásból keletkezett összetűzés miatt állásotól felfüggesztett ifj. Földváry Mihály főszoigabírot a belügyminiszter állásába visszahelyezte,** de kötelezte őt a fölmerült vizsgálati költségek megterítésére.

— **Külföldi hírek.** A francia iró dalm védelme. Ribot miniszter a francia drámaírók köldötéségének kijelentette, hogy lesz rá gondja, hogy a francia iró dalmi termékek külföldön védelemben részesüljenek. — **Az angol király a 1891. év márczius haváig Olszországban fog tartózkodni.** — **Az orosz trónörökös Athénból elutazott Egyiptomba.** — **Crispi turini nyilatkozatai.** Az olasz miniszterelnök megartotta Turinban régóta várt nagy programbeszédét, mely az összes olasz kül-és belpolitikát felöleli. Crispi két óránál tovább beszélt s a legfőbb szónoki hatást érte el. — **Elítelt képviselők.** Az angol törvényszék a távollevő Dillon és O'Brien képviselőket, valamint tíz vádlott társukat, hat hónapra fogházra ítélte. — **Habsburg vára.** Barkart lelkész azt indítványozta, hogy Aargau kanton Habsburg várát Ausztria császárjának ajándékozza, de oly feltétel alatt, hogy az csak múzeumnak, vagy családi káptalynak legyen használató. — **Koch taltár Berlin diszpolgára.** A Berlin

városi képviselőtestület Koch tanárt egyhangulag Berlin diszpolgárává választotta és elhatározta, hogy az állami klinika elkészültéig rendelkezésére bocsátja Kochnak a szükséges helyiségeket és gondoskodni fog róla, hogy az új gyógykezelés áldásában minél többen részesülhessenek.

— **Országgyűlés.** A képviselőház a 20-án. Az elkeresztelési kérdés fölött nagy eléákséggel folyik a vita a képviselőházban. Szószóljó akad minden áramlatnak, minden felfogásnak. A csütörtöki ülés a mozgalmas napokra emlékeztetett, a mikor a szenvedélyek hullámsza csapkodott bele a törvényhozás terembe. — **Az utat Szivák Imre nyitotta meg,** a ki a kormánypartnak a kormány álláspontjához való viszonyát fejtegetve, közjogi alapon érdekesen bizonyította a miniszteri rendelet legalitását, a ahöz való ragaszkodás szükségét, vegül határozati javaslatot adott be az álláspont fenntartása és esetleg a polgári anyakönyvvezetés behozatala tárgyában. Az élénk helyesléssel fogadott beszéd után a mersékelt ellenek padsorából Hock János szólt fel. Mint pap és ellenzéki politikus beszélt a szónyegen levő kérdésről. Hock János a klerikális álláspontot összegezgette a liberális felfogással, s bár érvelesé általában nességben véve a dogmához ragaszkodó pap okoskodásának impresszióját teszi, mondatai beszédének szelleméből kiérzett a liberális eszmektől áthatott ember kedélyének világossága és melegsége. Hock elismerte a rendelet legalitását, de azt tapintatlannak czelszerűtlennek, sőt veszedelmesnek tartja. O nem ellenzi sem a vallásbadságot, sem a polgári házasságot, sem a polgári anyakönyvvezetést. O mindezt össze tudja egyeztetni a maga klerikális felfogásával. Nagy zajt csinált beszédének az a része, mely a püspöki karra vonatkozik, meg az, a melyben a kormányparti pap képviselők magatartását támadja meg. — **Utána Rossi val István személyes kérdésben szólalt fel,** s védelmezte a kormányparti pap képviselők eljárását. — **Felszólalásnak elején is zajos közbeszólások hangzottak fel a baloldaltól,** de a mikor Hockra egy konstrukcióban azt mondta: „ilyen embertől . . . egyszerre elemetaris erővel tört ki a vihar a baloldalon azok körében, akik az elkeresztelési kérdésben opposálnak. A képviselők felugráttak helyekről s fenyegető, izgatott kiabálással követelték Rossival rendutasítást. Percekig tartott a roppant lármá, melynek zavarából ki ki barsogott egy-egy fenyegető kiáltás Rossival fele, a kit nem akartak tovább hallgatni. Az élénk hiába csengetett, a lármá csak nehezen csöndesült le annyira, hogy Rossival megugyarázhatta, a mit mondanai akart; azt t. i., hogy „ilyen csekély ember” . . . Erre azután újra kitért a mérges lármá, melynek az élénk azzal vetett veget, hogy rendutasította Rossival, a kinek Hock János személyes kérdésben válaszolt. Az erre következő öt percnyi szünet alatt a folyosókon élénken tárgyaltak a dologt s a kormánypart kerlehetetlenül elítélte Hockot a tamadó modorért. A szünet után **Benédek Elek** szólt fel és igen találó vonásokkal jellemezte a mostani helyzetet, melyben a közköztetés nagyfóntosságú ügye iránt nem érdeklődnek, hanem csak az elkeresztelés kérdésén evődnek. Azután a nepotata-ról beszélt, majd élénk hatással változta a mostani társadalomnak a nemzeti kultúra iránt való mély közönyöségét. — **A tetszésel fogadott beszéd után Helfly Ignác,** mint függetlenségi párti politikus fejtegette ki álláspontját a miniszteri rendelet s általában a kormány álláspontja mellett. — **A kiváló érdekességű érvelést az egész ház nagy figyelemmel hallgatta.** Helfly végül az Irányi határozati javaslatát pártolta, mert a Sziváké nem megy el addig, a meddig a tiszta liberális felfogással fogva most menni kell. Végül **Rossi val István** mint kormányparti pap-képviselő szóltott a miniszteri rendelet ellen, hivatkozva a tridentai zsinat határozatára. A vitát folytatják. Szószóljó még többen vannak fejje gyeze.

A képviselőház a 21-én. A tegnapi ülésnek csak kezdete volt egy kissé zajos, amennyiben az élénk utólag megrotta Hock János tegnapi beszédének azt a pontját, mely a püspöki karra vonatkozott. Hock János erre higgadtan s tapintatosan személyes kérdésben szólt fel, mire ismét Gajári Ödön felelt, gróf Csáky miniszter pedig kijelentette, hogy ő a püspöki kart nem vádolta kétségbeeséssel. — **Az elkeresztelési vitát Komlóssy Ferencz** kezdte és igen eles kifejezéseket használó gróf Csáky ellen. Véde a püspöki kar eljárását s azt, a mit gróf Csáky a püspökök eljárásában megrotta, azt Komlóssy éppen a konziliás hajlam kifejezésének deklarálta, jeleül annak, hogy a püspöki kar a kulturhar-

czot nem előidézni, hanem elkerülni kívánja. Komlóssy azt vitatta, hogy az 1868 ki törvény végrehajtható a nélkül, hogy konfliktusnak kellene származnia. Azt a módot ajánlotta erre nézve, hogy ne a papot kényszerítsék az anyakönyvi kivonat áttételére, hanem a szülőket. Ebben az értelemben adta be határozati javaslatát.

Gróf Csáky miniszter felelt Komlóssy-nak és kiterjeszkedett Hock János beszédére is. Tegnapi beszédével mely nagyrésztben polemia volt, ismét nagy hatást ért el. Következett Grünwald Béla szellemesen jellemezve az elkeresztelési vita jelentőségét, s a Szivák által beterjesztett határozati javaslattal szemben megjelölte álláspontját. A határozati javaslatnak ama pontjait, melyek az 1868-ki törvény fenntartására és végrehajtására vonatkoznak, elfogadta; a kormányrendeleteinek törvényességét nem vitatta, sőt a maga részéről inkább hajlik azok fele, a kik e rendelet törvényességét védik, mint azokhoz, akik támadják; — de a mi a határozati javaslatnak azt a részét illeti, mely helyesli a kormány eljárását, ehhez nem járulhat, mert a kormány eljárását nem tartja czelszerűtlennek s meg van arról győződve, hogy a kormány nem tarthatja fenn elfoglalt álláspontját. Grünwald mindezt nagy objektivitással és elestással fejtette ki. Aztán áttért a polgári házasság kérdésére, s ezzel kapcsolatban a zsidó kérdésre, s beszédének része fejtegetésének igazsága, és gondolkodásának magas színvonala által az egész házra mély benyomást tett.

Öt percnyi szünet követte Grünwald beszédét, mely után Holló Lajos szólt fel és nagy jogi apparatussal és szónoki hévvel vitatta a február 26 ki rendeletnek törvénytelenségét. Beszédét nagy élvezettel hallgatták nemcsak a szép előadás, hanem a tömör és kerekded forma miatt is.

Utolsó szónoka volt a tegnapi ülésnek **Asbóth János,** kinek beszéde azért volt érdekesebb, mint máskor, mert ő volt tegnap vezerszónoka a kormánypart azon arnyalatainak, mely a kormány elfoglalt álláspontjával ellentétben áll.

Tallózás.

(A czitadella lebontása. — Az elkeresztelési ügy — Katonai botrányok nálunk és Németországban. — Dr. Koch és Pasteur. — A megöltöltözés — A „dada” kezű. — Kossuth nyomorban)

A gellérthegyi czitadellát mégis csak lebontják. A király elhatározásáról a pénzügyminiszter értesítette a fővárost s a lebontás módozatait vegyes bizottság fogja tárgyalni.

Az a czitadella nem volt egyéb, mint a bizalmatlanság hangos tanujele a magyar nemzet iránt. Lebontása azt jelenti, hogy e bizalmatlanság apadó felben van s Bécsben nem rettegnek már annyira „rebellis” hajlamainktól, mint ezelőtt!

A czitadella lebontása azt a reményi önti belénk, hogy előbb utóbb a „Hentzi szobor eltávolítására is rákerül a sor!

Az elkeresztelési ügyről foly a vita a képviselőházban. A kormány kimondta a nagy szót, hogy nem enged a katherikusnak.

Sejtettük előre, hogy ez lesz a kormány állás-pontja, mert azon szavakból, melyeket ő felsége Nagy-Varadon és Debreczenben a klerikus tagjaihoz intézett, már ki lehetett érezni azt, hogy mit szándékozik tenni a kormány a kath. alapság izgató mozgalmaival szemben.

A kath. papság maga provokálja a kultur-harcot (látuk ennek a példáját Debreczenben is!), pedig a század előretörő szelleme nem kedvez a klerikális törekveseknek s hiába szórja villámit a római pápa: azok a villámok ma már nem sujtanak le senkit!

A rendőrkapitányokra rossz idő jár. A katonai urak rájók kaptak s egy-nás után kaszabolják le őket.

Az egri veréngést meg el sem feledtük, midőn arról érkezett a hír, hogy Kőszegváry beszercei főkapitányt négy közös hadseregbeli altiszt összevagdalta.

Addig — úgy látszik — nem is lesz vége a katonai botrányoknak, míg valami nagy urat össze nem vagdalják, a kinek a vért

aztán a befolyásos fokonok nem hagyják megtorlás nélkül kifolyni a kieszközlik, hogy a botrányok előidezői szigorú büntetésben részesüljenek!

Minden esztendőben történik egy csomó katonai botrány, melyeknek szereplői rendszerint büntetlenül maradnak, a mi egyáltalában nem alkalmas arra, hogy a polgárság és katonaság között a kívánatos jó viszony fentartassék!

Németországban, melynek pedig minden intézményét utánozni szeretjük, nagyobb szigorral itélnék a katonák felett. Négy tisztet azért fosztottak meg rangjuktól, mert ketes hírvő hölgyekkel kicsapongó orgiát csaptak daczára annak, hogy a compromittált tiszték érdekében igen befolyásos egyéniségek jártak közbe, a becület-bírósnak a rangvesztésére vonatkozó ítéletét az uralkodó helybenhagyta!

Ilyen szigor és fegyelem mellett aztán nem csoda, hogy a német hadsereg első helyen áll Európában!

Az orvosi tudomány óriási léptekkel halad előre. Csak nem régen lepte meg a világot a francia Pasteur azzal, hogy a veszettség orvoslását főtálatla, most pedig a német Koch dicsőítésével vannak tele a hírlapok, a ki a tüdővész gyógyítását találta föl.

A németek nagyra is vannak vele, hogy nemcsak a francziák, de ők is nagy lépéseket tettek előre az orvosi tudományt, tehát ezen a téren sem engedték magukat a francziák által legyőzteni!

A nemzetek ilyen versenyének csak örülnünk lehet, mert abból az egész emberiségnek haszna van!

A költők és írók jósló tehetségét nem egyszer megbámulta már a világ.

Igy Jókainak egyik elbeszélésében szó van a harcosok szerencse csillagáról, mely az Andromeda ködfoltjában látható, de csak azok által, a kik nem fognak a csatában elesni. E csillag az Andromeda ködfoltjában csakugyan megjelent, de rövid idő múlva nyomtalanul eltűnt, még mielőtt elkeresztelhetnék volna Jókai csillagá"-nak.

Hasonló módon jövendölte meg Wohl Stefánia, az „Arany füst“ cz. regénynek előkorán elhunyt szerzője, Koch tanár mai áldásthozó találmányát. A regény egyik hőse, báró Vanderbilt Felix orvostudor, a „mikrobok vándorlása“ terén nagy horderejű felfedezéseket tesz. Majd Indiába utazik, hogy a ragályos betegségek tulajdonképeni fészkeiben folytassa „bacillus-tanulmányait“ s mire visszatérve Londonba érkezik, már elkészült nagy-szerű találmányával. Az „Aranyfüst“ második kötetének 14 ik lapján olvassuk: „Elsőrendű angol orvosi tekintélyek már elismerték, hogy a tüdővész gyógyítása oltás útján Vanderbilt módszere szerint, nem hypothesis többé.“ A regény végen pedig, a budapesti városligeti Vanderbilt fele nagy kórházban, már a világ minden részéből össze-

A „DEBRECZEN“ TÁRSAJA.

VISSZAEMLEKEZÉSEK.

— Egy volt vörös sapkástól. —

XXVI. Simánd.

Egy kis igénytelen román faluról akarok megemlékezni, hová az 1848-ik évben Zerindról mentünk szekereken, s ott azon napon megpihentünk.

E kis falu körülbelül háromszáz lakházból állott, meglehetősen szegény románok laktak. A kis község a r a d m e g y e b e n fekszik.

Midőn Zerindról e kis faluba megerkezünk, az egész zászlóalj e parányi kis helyen szállásoltatott el.

Volt a községben egy urasági szép kastély is, hová a főbb tiszték helyeztetek el.

En hatod magammal (kik közül egyet sem ismertem) egy szegény házhoz jutottam. Az en társaim, megátva a nagy szegénységet, csakhamar eleblábotak (már ezek tapasztaltabb veres-sapkások voltak, mint en) s többé vissza sem tértek; így tehát egyedül magamban maradtam a szegény viskóban, minek egész burortzatát egy vaczok, egy dülő-féibe levő kereszties labu ócska asztal és egy árva szek kepezte; no meg volt a falon egy felismerhetetlen szent-kep is.

A háznál rajtam kívül egyetlen egy lélek mutatkozott, egy szegény idős oláh asszony, — kegyetlenül beszelt hozzam az istenadta, a midőn ugyan vajmi kevesett értettem, havár a latin nyelvben meglehetősen jártasságom volt is, úgy hogy nagyon kelle gondolkozzom, hogy egy-két szavát megertsem.

Segény feje, úgy mutatta, mintha köke-

reglett beteget látjuk, kik biztos gyógyulást jöttek keresni és a kitüntetések egész özöne éri a fiatal tudóst, ki azonban még rendjelt sem fogad el. — Mily boldogító lett volna a meleg-szívű irónőre nézve a tudat, hogy az általa megsejtett utoa valósult meg ezen ember-boldogító álma!

Azt a szószálhasogató harczot, melyet némely nyelvészek a „da-de“ képző ellen folytatnak, szláv eredetűnek tartván azt, érdekesen figurázza ki Jókai, a „l a b d á -ról“ szláv tárczacikkében

„Tulajdonképen — írja Jókai — nagy kérdés, hogy szabad-e meg ezt a szót „labda“ használnom? Miután a nyelvtisztítókat szerint a „da“ végző a magyarban jogosulatlan s mint ilyen unnepiesen leltitott, számtuzett és kiakolbulittatott; azóta a „zárdá“ — záros-ház; — a „járda“ — talpáló ut; — a „csárda“ — ivóház; — a „csorda“ — marhagyülekezet; — a „borda“ — oldalcsont; — a „konda“ — sertéssereglet; — a „bunda“ — szőrmedvény; — a „kaloda“ — lábtűlő; — a „csoda“ — bálmulvány; — a „micsoda“? — mi izé? — a „duda“ — nyeggető sfp; — és „Buda“ is csak úgy kerülte el a megtalpalatást, hogy „Pest“ hozzávartatódott. — De mi lesz a „dadából“, a ki elől is „da“, hátul is „da“?

Ezóta már a „labda“ is bizonyosan „gömböcse“

Kossuth Lajos nyomorban el... Debreczen város „hazafias“ közönségét nem bírjuk föllekesíteni az iránt, hogy siesen a Kossuth nyomorának enyhítésére az által, hogy Kossuth Iratára minél nagyobb számmal fizessen elő.

Szük világ van, nincs pénz! — azt mondják.

Dehogy nincs! Még a farsang távol van s már is jelentkeznek a tánczestélyek. Hátha még a farsang beüt: örökös muzsika szó, hejje-hujja járja. És mégis panaszkodnak a penzhiányról!

Nem a pénz hiányzik itt, csak a lelkesedés és az áldozat-készség!

Sarló.

Színházunk sorsa.

(—i —1.) Városunk első helyen álló kulturális kérdése ma színházunk jövendő sorsa s így illő, hogy vele ma közelebbről foglalkozunk. Ertesztülünk szerint a holnapi tanácsülés fogja tárgyalni a szinigazgató lemondását s így nagyon alkalomszerű néhány oly igazságnak elmondása, melyet egyik úgy mint a másik fél könnyen megszívelhetne s a melynek bevallásától és követésétől függ mindenek felett a kérdés kedvező megoldása.

Huszonöt év előtt nyitották meg a nemzet közlekedése közepette az

országának a nemzeti színház után első állandó színházát Debreczenben. Alig múlt el az ünneplőességek mámorá, pár nap alatt a lelkes debreczeni közönség türesen hagyta a színházat s ettől fogva változó szerencsével küzdött Debreczenben a magyar szinművészet. El nem bukott azonban sohasem, mert a városi hatóság minden időben, a mostaninál sokkal nehezebb időkben is világos és erős érzékével birt a reá háruló kötelességeknek, melyeket színházunk irányában is mindenkor nemes bőkezűséggel teljesített.

Igy volt az lehetséges, hogy dacára a közönség éppen nem egyforma és számtalan külső tényezőktől függő színházlátogatási kedvének, a debreczeni szinészet oly színvonalon tudta magát fentartani, hogy arra mindenkor büszkék lehettünk, hogy a debreczeni színház kiváló művészei egymás után emelkedtek az ország legelső műintézteinek deszkáira.

Noblesse oblige! Debreczen városához illet, Debreczen városának erkölcsi kötelessége volt a magyar szinészetet állandó és szükség esetén nagy áldozatokkal falai között fentartani. Nem akar hatja Debreczen, hogy az általa emelt palota komédiás-truppok pihenő sátra legyen. Még kevésbbé méltó egy tizenkilencz millió vagyonnal, tizennégy négy-szög mértföldnyi határral bíró és országos sulyban mindjárt a főváros után következő törvényhatósághoz az a szegényletes állapot, hogy az ő jó hírnevének érdekében egye s jóhíszemű vállalkozók emész-szék felnehezen szerzett vagy onkájukat, csak azért, mert az a közönség mely nem járt színházba akkor, mikor a színház anyagi ügyeit a város maga kezelte, nem jár most sem, mikor a művezetés és pénzügyi gondok sulya a maga romlásán dolgozó direktort nyomja.

Nézetem szerint teljesen hiába való kísérlet volna és minden egyébre vezetne csak a kérdés végleges megoldására nem: ha most a városi hatóság újabb pályázatot hirdetne színházunkra. — Egy év alatt, ha nem előbb, ugyanezen állapot állana elő s mihamarabb oda jutnánk, hogy megbízható vállalkozó velünk szóba sem állana többé. Mert a ki azt mondja, hogy a mostani directió minden tőle telhetőt el nem követ, hogy magát és a színházat fentarthassa, azt nyíltan szólva, csak személyes vagy egyéb ellenszenv vezetheti csupán. A műsor triss és változatos. Nem telik bele 3—4 hét és a főváros sőt a külföld valamennyi újdonsága fényes bevonnást tart színházunkba. A társulat

kevés és könnyen helyrehozható kivétel acceptabilis és néhány tagjában igazán művészi erőkből áll.

Hol hát a hiba? Felelet, a hiba abban keresendő, hogy a bérletet kivéve nincsen semmi biztos alapja az egész színházi költségnek. Ellenben van olyan biztos állandó deficiztje, mint a nyári kóborlás, a mely morális tekintetben is valóságos szegény Debreczen városára, melyről egy egész világ hirdeti, hogy minő gazdag, minő magyar!

Segíteni a bajon tehát csak úgy lehet, ha az egykét megteremtjük, a másikat elpusztítjuk. Az állandó színházis egélyeszméje előtöbbé kitérninem lehet. Ez a segély pedig annál kevésbbé lesz igénybe veendő, minél inkább gondoskodunk arról, hogy a társulat nyári vándorlásai megszünjenek. A nyári színházot még a tavasszon mulhatatlanul fel kell állítani.

Kijelentjük azonban, hogy mi mindent csak átmeneti orvoslásnak tekintjük. A debreczeni szinügyet előbb-utóbb és pedig mihamarabb a városnak magának kell a kezébe venni. Feltétlenül nyelnelem kell azért e lapokban többször kifejtett amaz álláspontot, hogy az intendatúra rendszerére kell visszatérni. Felesleges ezuttal nevetek említenem, mindenki ismeri Debreczenben ama magas műveltségű és kiváló társadalmi állásu férfiakat, kik közül bármelyiknek vezetése alatt a debreczeni szinügy hatalmas fejlődésnek indulna.

Szinte hallom a természetes ellenvetést: az intendatúra az állandó évi segélynél is többé kerülne. Merek adni egy talán meglepő, kissé alaposabb gondolkodás után azonban bizonyára nem oly képtelen teletet. Állítsa helyre a város az intendatúrát s folyamodjék kormányhoz és törvényhozáshoz rendes állami subventióért. Hol van az megírva, és micsoda igazság, hogy az állam segedelmet csak a főváros szinészet nyerhesse ki, a melynek arra bizony legkevésbbé szüksége van? Avagy ha kap a kolozsvári színház állami segélyt, miért nem kérhetné azt Debreczen az. kir. város törvényhatósága a maga színháza részére, most mikor huszonöt nehéz esztendőn át annyit áldozott a nemzeti művészetért az államnak egy garas hozzájárulása nélkül? Nem utopia ez a gondolat s meg vagyok róla győződve, hogy a közel jövő égető kultur-kérdései között fog amugy is napirendre kerülni.

Természetes, hogy állami segélyt magánvállalkozó részére, a város nem-

gunk pedig egy tágas térségen, a kastély közelebe elhelyezkedtünk.

Itt mar igazán mondom, hogy jól esett látni a sürgés-forgást, a nagy bográcsok elhelyezését, különösen midőn megpillantottuk a levagott szép tino piros husát, a mint aprították bográcsokba, hát még mikor elkészült (ez ideig beh sokszor kőfűjartuk és szagol-gattuk) s mellé helyezkedhettünk a kiosztott jó ízű fatusi kenyérről, ez volt csak az élvezet, ki ezt nem próbálta, nem élvezte.

Jól lakmározunk s áldottuk a jó gazdát, a jó eledelet és a hozzá adott jó italoicskaert.

Egészen mintegy táborban levén, a takarodó előtt egy szakasz éjjeli őrség alittatott ki a kastély kerítése körüli.

Ezen őrségre az első század (ezt fogták elő mindenütt) 4-ik szakasza rendeztetett. E negyedik szakaszom voltam, tehát én is őrségre rendeztettem.

Ejje! 10 órakor került reám a sor, éppen a kastély kapuja bejárójánál alittatottam ki.

Seltámtam a sárt kapu körül, a szép holdvilágos éjje, a legnagyobb csendességben.

Egyszer csak valami zörejt hallottam, néztem, de nem láttam semmit, ismét zörög, megint néztem, de ismét nem láttam semmit; ejnye gondolom magamban — ha ez a zörög ismétlődik, mit tegyek.

Fegyverem volt jó élesre köszörült szoronyyal, de tőtény hozzá, az még nem volt (de még tőtény ládánk sem volt). Ha valami ellenség fele, valami racz (mert már ekkor mindig csak ilyenről álmodoztunk), azt azonnal keresztül szarom, vagy előbb jelt adják az őrségnek l. vessél, azt nem tehetem, mert ures a fegyverem nem szól, hangot nem ad, mit tegyek? kiáltok? Nem én, gondolom magamban, ha csakugyan ellenség, racz, magyar

kérhet és n... lése alatt... ezt méltán... intendatúrát... kevesebb le... a tekintélye... ség szemébe... sávi támogat... tössága.

A mi p... álló kérdés... szerint nagy... el hatóságun... év óta velün... tal küszköd... az eltávolít... használna fe... Jemondást... újabb kísér... kínálózkodó... városi tanács... sággal, helye... resztül, mint... vitte a város... a szerződés... tegye elker... vizont követ... egyöntetűb... jék ki a kiv... Nem az... évek hosszú... teljesen bevá... előbb, avagy... kedvenceivé... szék, hanem... kezdők... látlan m... szerzmín... nak fel...

Ha így... tésével a sze... huzhatjuk, a... aztán szinü... tására kell... kalmunk lesz...

H... * Debrecz... lyes intézkedé... nácsa. Ugyan... küldeni dr. U... es dr. Kene... lube, hogy ott... manózzák. Az... orvosokat Be... mindenkinék... hátramaradni.

* Egyhá... nácsteremben... jan d. e. 10 ó... folyó ügyek.

* Polgár... Csütörtökön... terválasztás... len Beac... rek Ferenc... egymással. Be... tot, Szaték... többséggel pol...

vagyok, megbi... kiáltok, ez: s... tehetem.

Ergő, abt... gatok, s lestem... — Es csakhan... a kerítés mel... mi felteséget... állott.

A mint sz... huzdott. Ugyan... akkor meggyőz... nem az en ké... rzep holdvilág... győzötttem ról... takaros nagy t... Szepen me... tesen jól távol... kem, se az ut... matianokdjék.

Két óráig... éjjel, egy kénye... től lett veres... de nem is allot... mert akar szeg... modtam.

Rászedtem... volt, mikor 10... óramat nézte... óram 12 ót mut... Mit tettem hát... vittem, s mikor... áltottam magam...

Nyertem e... nem tudattam... magamban, az... én, ha van zse... a'dig, mig a... órák megspóro... tam hajnalig, a... ve derek gaz... Áradig.

Debr. Színház.

Holnap vasárnap, 1890. november hó 23-án, páratlan bérletben

A peleskei nótárius.

Énekes bohózat 4 szakaszban. Főszerkesztő: Színay Gyula. Felelős szerkesztő: Kósa Barna. Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu. Kiadó: Kutasi Imre.

ÁRVERÉSI HIRDETMEŒY.

Az alföldi takarékpénztárnál elzalogosított és kamathátralékos következő számú zálogtárgyak, u. m.:

- 2185., 2446., 2451., 2700., 2832., 2856., 2858., 2862., 2942., 3115., 3122., 3140., 3251., 3374., 3403., 3421., 3467., 3490., 3538., 3573., 3574., 3601., 3613., 3639., 3643., 3722., 3782., 3806., 3824., 3870., 3886., 3929., 4025., 4028., 4071., 4077., 4191., 4195., 4251., 4272.

folyó évi december hó 4-én d. u. 3 óraker. saját iroda helyiségében, nyilvános árverésen eladatni fognak.

Az igazgatóság.

SZABÓ LAJOS FIAI cégénél

ujjonnan raktárra érkeztek: Női ruhaszövetek, Színes mosó velezek, Téli (Himalaya) kendők, Alsó ingek, nadragok, Harisnyák, keztük. Nagyvásztékban: FÜGGÖNYÖK, ÁGYTERÍTŐK, Flanell takarók, lópokróczok, Szőnyegek.

Kunz József és Társa

Budapest, DEBRECZEN, N-Vár. Legujabb őszi és téli ruhaszövetek, szintartó velezek, TÉLI KENDŐK és Trico derekak nagy választékban érkeztek. (2.)

JAEGER. Kardos Lászlónál

czegléd-utcai fő- és piactéri fióküzletében Kaphatók az eredeti és egyedül valódi JAEGER egésség-fentartó és fejlesztő ingek, ujjasok, lábbravók, férfi és fiúk részére. Ingek, ujjasok, vállfűzők, vállfűzővédők, bugyogók, szoknyák, mellvédők, terméleltitkők hölgyek és leányok részére. Lovagló mellények, láb-szármeleltitkők, haskötők, a katonaság részére. A gyakorlat folytán legkitűnőbbnek bizonyult egésségvédő, mosható Jaeger utcai fiu-öltönyök minden színben és többféle szabás szerint. Férfi, női rövid és hosszú harisnyák. Nagyvászték: színes ablakfüggönyökben, gyapjú ágyterítőkben és flanell takarókban. Rumburgi, Creas és Irlandi vásznakban, fehér- és színes zsebkendőkben, teljes kitházai köntvényekben, valamint minden szakmába való ruhákban.

kérhet és nem is kaphat. A saját kezelése alatt álló színház részére azonban ezt méltán igényelheti, s az esetben az intendatúrával járó teher-többlet annál kevesebb lesz, minél inkább emelkedik a tekintélyek után haladó nagy közönség szemében az állami és törvényhatósági támogatásban részesülő színház fontossága.

A mi pedig a közvetlenül előttünk álló kérdés megoldását illeti: nézetem szerint nagyobb hibát nem követhetne el hatóságunk, mint az által, ha a hat év óta velünk és értünk annyi áldozattal küszködő színházgató lemondását, az eltávolítására kínálkozó alkalomul használná fel. Ellenkezőleg fel kell e lemondást használni, de színtügyünk újabb kísérletektől ment biztosítására kínálkozó alkalom gyanánt. Lépjen a városi tanács érintkezésbe az igazgatóval, helyezze kilátásba és vigye keresztül, mint a múlt évben keresztül vitte a városi segélyt s tartsa épségben a szerződést, a nyári kóborlást pedig tegye elkülönítendő. Az igazgatótól viszont követelje meg, hogy társulatuknak egyöntetűbb szervezése által is érdemeljék ki a kívánt subventiót.

Nem azt értjük ezalatt, hogy az évek hosszú során át nálunk és másutt teljesen bevált s közönségségünknek már előbb, avagy csak az idén is méltó kedvenczeivé lett tagokat utnak ereszszék, hanem mindenképpen azt, hogy a kezdők kiképzésének a hátráltatásán mindenkorra hagyjanak fel.

Ha így egymás kölcsönös megértésével a szerződés hátralevő idejét kibuzhatjuk, a rendelkezésünkre álló időt aztán színtügyünk végleges megszilárdítására kell fordítanunk, a miről bő alkalmunk lesz még egyetmást elmondani.

HELYI HIREK.

* Debreczeni orvosok Dr. Kochnál. Helyes intézkedésre készült Debreczen város tanácsa. Ugyanis a város költségén kiakarja küldeni dr. Ujfaluassy kórházi főorvost s dr. Kenézy Gyula kerületi orvost Berlinbe, hogy ott a dr. Koch talalmányát tanulmányozzák. Az ország minden városa küldött orvosokat Berlinbe s csak örömeire szölgél mindenkinél, hogy Debreczen város sem akar hátramaradni.

* Egyház. A debreczeni ref. egyház tanácsstermében 1890-ik évi nov. hó 23-ik napján d. e. 10 óraker közgyűlés tartatik Tárgy: folyó ügyek.

* Polgármester választás Nyiregyházan. Csütörtökön volt Nyiregyházan a polgármester-választás, a városháza nagy tanácsstermében. Bencs László tanácsnok és Sztrák Ferenc ottani ügyvéd állottak szemben egymással. Bencs László kapott 145 szavazatot, Sztrák 48-at, így Bencs 97 szavazattal többséggel polgármesterré választatott meg.

vagyok, megbirkózom vele, de kiáltani nem kiáltok, ez: s z e g y e m l e t e m b e n s e m tehetem.

Ergő, abban állapotam meg, hogy hallgatók, s lestem, vártam a képzelt ellenséget. — És csakhamar jelenkezett is. — Láttam a kerítés mellett bokrok közül kijönni valami feketeséget, előre léptem, a feketeség megállott.

A mint szuronyal megérintém, össze húzódtam.

Ugyan miféle állapot lehet ez (mert már akkor meggyőződhettem róla, hogy nem rácz, nem az en képzelt ellenségem) lehajoltam, a szép holdvilágnál közelről megneztem, s meggyőződtem róla, hogy az én csörtetóm egy takaros nagy tövise kutyja, vagy disznó.

Szépén megfogtam s a vas-racos kerítésem jól távolra kitétem, hogy többé se ne kem, se az utánam következő örnek ne alkalmatlanokdjék.

Két óráig kellett őrt állanom, két óráig éjjel egy kényelemhez szokott, fiatal jogász-ból lett veres saphásnak, nem kis feladat volt, de nem is állottam ki az egész két órát, mert akár szegény, akár nem, cselhez folyamodtam.

Részedtem az örvezetőt. — Zsebóráim volt, mikor 10 óraker engem kiállított, az én órámat nézte meg, megmondván, hogy ha óráim 12 ót mutat, kiálttam el a "válszfélt." Mit tettem hát, órámat egy jó félórával előbb vittem, s mikor a 12 óráig mutatta, elkialítottam magamat, s felváltottam.

Nyeretem egy egész fél órát, persze hogy nem tudattam velök csalfaságotam, gondolva magamban, az utánam jövő tegyea, úgy, mint én, ha van zsebórája, ha pedig nincs, álljon meg, míg az örvezetőnek tetszik. — Felőrá megprórolva lefeküdtem s jó izűden aludtam hajnalig, a mikor feldoboltattunk s éltetve derek gazdánkat, — utunkat folytattak Aradig. Kappos Gábor.

* Gazdász-táncestély. A helybeli gazdákakadémia hallgatói decz hó 10-en a „Bika"-szálloda dísztermében táncestélyt rendeznek. A meghívók számküldése már folyamában van s ha valaki tévedésből meghívót nem kapna, de arra igényt tart, sziveskedjék az iránt Bunyitay Béla rendező bizottsági elnökhöz fordulni. (Lakása mester-utca, 1081. sz.) A meghívó szövege a következő: „Meghívó, a debreczeni m. k. gazdasági tanintézet hallgatói által szerdán, 1890. évi december hó 10-én, az „Arany-Bika" szálloda dísztermében tartandó zártkörű gazdász-táncestélyre, czimzettet és családját tisztelettel meghívja a ren ezőség. Kezdeté este 8 óraker. Béleti-díj személyenként 1 frt. C a d i e g y 2 frt. Pályolyjegy 2 frt. (Pályolyba lépőknek személyjegyre is ellátva kell lenniök.) Jegyek előre válthatók: Szentkirályi é. Kalenda, Beke Laszlo, Schwarz M. Benő urak kereskedésében és este a pénztárnál."

* Dr. Megyery Pálnét tegnap d. u. 3 óraker temették el a nagy közönség, a jó ismerősök, barátok és gyászoló rokonok általános részvéte mellett. A korán elköltözött ifjú nő koporsója felett D i c s ö f f y József lelkész mondot megható gyász-ímat. A jelenlevők közt ott láttuk a nagy számú rokonságon kívül bírói és ügyvédi karunk csaknem valamennyi tagját s az annyi nehéz csapást szenvedő család s minden érző lélek mely részvétere méltó ifjú férj fájdalmában osztozott mindaz, ki valaha maga is szenvedett. Saját nyomorúságunk érzete hoz bennünk legközelebb barátaink fájdalmához. A korán siratott anya és feleség sirja felett lebegjen az örök béke és vigasztaló emlékezet!

* Meghíusult öngyilkosság. Ma reggelig mulatott több kávéházban Kiss József debreczeni 23 éves pinter-legény. Mikor aztán becsukták a kávéházakat, elkezeredve a világi gyönyörűségek mulandósága felett, ehatározta, hogy megváltik etül a cudar világtól. Kiment a czegléd-utcai temető nagy kútjához, mely hagyományos öngyilkosági „eszköz". Aztán ráüt a vederre és beleereszkedett a kutba; odalenn roppant hideg volt am a víz s a legény felgerjedését egyszerre lehaltotta. Elkezdett hát segítségért kiabálni s úgy találta meg két rendőr nyakig vízben, befelögzdva a kut osterba. Felhúzták és bevitték a III. ker. kaptányához, hol eleiate váltig állította, hogy ő csak véletlenül esett a kutba, de aztán maga is megvallotta, hogy öngyilkos akart lenni.

* Új ipariskola. Vasárnap d. e. 10 óraker érdekes ünnepe lyolt le az érmi halvályfalvi ev. ref. leányiskola tanácsstermében. Ugyanis ekkor nyitották meg az iparostanonciskolát a fözolgalból, a városi képviselőtestület és az ipartestület előjárósága jelenletében. Szökke János reform. esperes magvas beszédet intézett a tanoncokhoz és tevékenységre, szorgalomra buzdította őket. Eddig 46 tanonc iratkozott be. Az előadásokat hetenkint vasárnap d. e. 9—12 ig, hetfőn és csütörtökön, télen d. u. 5—7-ig, nyáron pe ig d. u. 6—8 óráig tartják.

* Gyászjelentés. Megyery Pálné elhunya városzerte általános ósziute részvételt keltett. Az ifju nő elhunytáról a melyen lesújtott család a következő gyászjelentést adta ki: „A legmelyebb fájdalomtól lesújtva tudjuk a legjobb feleségnek, a gondos anyának, forrón szeretett leányomnak, testvérünknek s menyemnek dr. vasmegyeri M g y e r y P á l n é szul. kiskirándi és nagyváradi Nánassy Erzsébetnek elete 25-dik s hazán boldog házasságának 4-dik évében, csaknem 3 hetig tartó kínos szenvedés utáni gyászos elhunytát. Örökre felelhetetlen halottunk földi részei folyó hó 21-ken délután 3 óraker, a Szechenyi-utczai 1778. számú háznál tartandó gyászszertartás után, a Czegléd-utczai sírkertben fognak nyugalomra tetetni. A vegtisztességetekre rokonainkat, ismerősöinket s a fájdalomunkban osztozó közönséget banatos szívvvel meghívjuk. Debreczen, 1890. november hó 20. Dr. Megyery Pál, Lilla s meg kereszteletlen levő másik kis leánya nevében is. Özv. Nánassy Lajosné, Beszler Juliánna; Nánassy Lajos, Nánassy Róza, Hanke Leoné; Nánassy Mária, dr. Borbely Imréné és özv. Megyery Pálné, Porkolab Róza a többi rokonok nevében is."

* Új építési iroda. Berger Jenő, tehetséges fiatal építész, a Szechenyi utczán építési irodát nyitott. A városunk an föllendült építkezési kedvről tanuskodik az építési irodák szaporodása.

* Megölte a pálinka V a d András csavargót. Tegnap este nagyot ivott a csicsogókorszmában, s mikor hazafelé akart botorkázni, elesett, reggel úgy találtak meg holtan. Beszállították a kórházba, hol az orvosi vélemény halálának okául alkohol mérgezést tulajdonít.

* Séta-hangverseny. A 39. gyalogezred zenekara holnap d. u. 4 óraker Czapek Péter kornagy vezetése alatt séta-hangversenyt rendez a „Margit-fürdő" dísztermében. A műsor következő: Jonathán induló Mil-lőckertől, „Coriolán" nyitánya Beethoventől, Margit-kerinyő Czapektől, „Egy szó" trombita és vadászkiáltó duett Nicolától, Potpourri „Carmen" operából Bizetől, Erdei-idill Ochstól, Polka Varchatol, potpourri „Szegény Jonathán"-ból, „Vadászat" sebes polka Strausztól.

* A szomszédból. Gyilkos bíró. Beléayesben a telki bíró, aki sógorával, Koszta Mózesrel peres viszonyban élt, ezzel a na

pokban ittas állapotban összeveszett, s a bíró úgy megverte sógorát, hogy az meghalt. A gyilkos bíró letartóztaták. — Sikkasztás egy postáért. — Less, biharmegyei községben a postamester segédjét, Patócs Sándort sikkasztás gyanuja miatt letartóztaták. Nagyváradról ugyanis egy kereskedő csomagot küldött Lessre, amelyet a czimzett nem kapott meg. A csomagban egy ruha volt és ezt Patócsnál meg is találták. A segédpostamester tagadja, hogy a csomagot elkikkasztotta volna, de az adatok ellene bizonyítanak. — Öngyilkosság. Darvas, biharmegyei községben Takács János a padlason felakasztotta magát, mivel a pénzt elvesztette.

* Köszönetnyilvánítás. Mindazon rokonok, jóbarátok, pályatársak és ismerősök, kik felejtethetlen jó férjemnek f. év és hó 20-án vegyemtem temetésén megjelenés és nehaj férjem emlékeinek áldozni, tehát fájdalommal résztvenni sziveskedtek, fogadják ez uton is szívvel fakadó halás köszönetemet, kerven őket, hogy ne vonják meg tölem ezután is, mindenkor nagyra becsült jó indulatukat. Özv. Medegyuláné, sz. Szodrai Erzsébet. (Emke.)

* Tanulónak felvétetik. Gretzmacher Árpád vegyes kereskedésében Szepes-Bélan egy jó házból való ifju tanulónak azonnal felvétetik.

Színház.

— Nov. 21. — Az apó sok. (Vigjáték 3 felvonásban. Irtá: Gabányi Árpád. Először adott a debr. színházban nov. 21-en.)

Az apó sok o k o n sokat nevetett már a színházba járó közönség, illő volt tehát, hogy egyszer már az apó sok r a kerüljön a sor. Gabányi Árpád, a nemzeti színház kiváló tagja, vállalkozott arra, hogy az apó sok fogatkozásait nevetésségekbe tegye s bebi zonyítsa, hogy nem csak az anyosok, de az apó sok is képesek a házi békét megrendeni.

Gabányi nagyon jól ért a színpadi hatás titkaihoz, a játék-technika minden fortélyához s a perc hatásának minden számítás módjához. s ha darabjában kevés is az eredetiség, de szímet vigjátéki fogásokat és helyzeteket oly ügyesen csoportosítja, hogy a nézőt minden percében nevetésre ingerli.

„Az apó sok" ilyen konglomerátuma a színházba járók előtt nem ismeretlen bohó hatásoknak, melyek össezégükben egy este képesek a közönséget jól elmulattatni, a nélkül azonban, hogy magasabb igényekkel lépne nek föl.

Bogay Farkas, a darab hőse, egy totyakos, lágy szívű ven ember, ki Farkas fiát a gazdag Felvinczi Laurával szerencsésen összeboronálta, Pali fiának egy hasonló jó partiet szant. Hazát azonban nagy bajok érik. Pali titokban elveszi egy szegény erdész szép leányát, Julskát, Farkasnak pedig egy korábbi viszonyát be arulja egy alkalmatlan telegramm. Laura ezért boldogtalan; apja — a másik apó — választ tanacsol nek. A jó Bogay, hogy az ifju Farkast kisegítse, azt hazudja, hogy a telegramm nek szolt s ven letere ő legyeskedett egy tanczosnó körül. E hazugság azután az öregét bohó konfliktusokba sodorja: a darab többi alakjai körülötte kergetőznek, handa bandáznak, mókáznak, a darab fővonala egészen elvesz. Felvinczi másik leányának: a kis Margitnak szerelmi évődése a mamlasz Gáttal s öszeptökése a meg mamlaszabb kerövel: Zab Ferivel, tölt ki másfél felvonást. A sok huzavona közben az apó s j á m b o r turpis s á g a kitudódik, Laura megbocsát a csapodár férjnek, Pali megkapja frigyéhez az apai adást s Gáti a Margit kezét.

A közönség sokat kacagott a darab bohó fordulatain s a szereplők eleven játékan. A szereplők mindent megettek, hogy a bohóság nak sikert biztosítsanak s nem rajtok mulik, ha az ujdonság maradandóbb hatást nem fog elérni. Mindannyian kitűnő jó kedvvel játszóttak s egymást igyekeztek felülmulni. Nehezűnkre esnek kiválasztani a legjobbkat, azért csak egyszerűen felsoroljuk a szereplőket, kik bármely színpadon helyt állhatnának: P ü s p ö k i (Bogay Farkas), G ó t h (Pali), B é r c z i (Farkas), B a l a s s a (Felvinczi), K o n k o l y Emilia (Laura), P a l o t a i P r o s k a (Margit), T á j k e r t i B e r a (Juliska), A n d o r f i (Zab Feri), H a t v a n i (Dr. Gáti), K o m l ó s i I l o n k a (szobaleány) s H e g y e s i (inas). Nagy kár, hogy a közönség nem mutatott nagyobb érdeklődést a darab és az élvezetes előadás iránt; reméljük azonban, hogy ma este már többen fogják az ujdonságot végig nezni!

Csütörtökön este a „Szegény Jonathán" cz. operettet adták — hatodszor, de csak felház előtt. Az operettet egyelőre le veszik a műsorról, de később ismét színrehozák, akkor talán ismét fog egy pár telt házat csinálni, ha ugyan minálunk telt házról lehet szó.

A színházi műsor következőleg van megállapítva: Nov. 23-án: „Peleskei nótárius." 24-en: „Betörők." (Ujdonság). 25-en: „Örök törvény." 26-án és 27-en: „Tulipátán és Varázshegedű." 28-án: „Fenyegetések." 29-én és 30-án: „Ember tragédiaja." Előkészületre ki vannak tűzve a következő ujdonságok: „Gárdisták" (operette), s „Fityfity" (népszimű).

Valódi Hauswaldt kávé

a legjobb és a házi szükségletre legolcsóbb kávé.

Nagyválaszték: Gyászkelmékben.

GYENES LAJOS

DEBRECZEN, Főter. városház épület.

Ajánlja dúsán felszerelt raktárát:

a legújabb divatú női ruha szövetekben,
FLANELL, KASÁN és JÓ MOSÓ VELEZEKBE,
mindennemű női ruha díszítésekben
 Himalay, Berliner, Chenilla és selyem kendőkben,
kötő-pamut, kötő-gyapju, czérna és
 minden a rövidaru szakmába vágó árukban

HAUSCHILD PAMUTOK.
 Nagyraktár: Sirkoszorukban.
NŐI RUHÁK elkészíttetését.
 saját szöveteimből elvállalom.

Férfi fehérművek és Nyakkendőök.

Jó szabású tűzők.

Mintagüjteményemet kívánatra bérmentve küldöm.

Ajánlom a legfinomabb minőségű:

Cuba-, gyöngy-, arany-, Jáva-, Mooca-kávékat

ANANASZ-, JAMAICA-RUMOT

Igen finom:

Mandarin, császár-keverék, karaván, Pecco-virág
TRÁKAT,

FRANCZIA- és MAGYAR-COGNACOT,
 az Erdélyi Pincze-Egylet borait, ugyszintén TOKAJI, RUSZTI-ASSZUT,
 BUDAI, MENESI és EGRI veres borokat.

Ementhali, Gróti, Parmai, Gorgonzola, Imperiál, hágenbergi sajtokat.

FINOM ÓSZILIPTÓI JUHTURÓT

SZEPESSÉGI FÖZELEKEKET.

Továbbá ajánlom a nagyérdemű közönség figyelmébe újonnan berendezett tollüzletemet; különös figyelmet fordítok a ki házasításokhoz szükséges tollakra, melynek úgy új, mint tisztaságáért kezeskedek.

Leidenfrost Ármin,
 DEBRECZEN „Bika” szállodával szemben.

JENEY GYULA

Debreczen,
 főter., „BIKA” szállodával szemben

VÁSZON, BÉLÉS, KÉZMŰ,
 kész fehérmű
 és
RÖVID ÁRUK
 raktára.

DERÉK-FÜZÖK
 gyári raktára.
Menyasszonyi kelengyék
 teljes kiállítás elvállaltatik.

Arany érem Pécs 1888.
 Kárpáti mellszörp

köhögésellen

mell- és tüdőbetegek részére.

Ezen szörp mell- és torok-bajoknál, rekedtség, elnyájkasodás, idült hurut, inger és számkökögés, nehéz lélegzés, tüdővész, továbbá általános és gyomorgyengeségnél legjobb sikerrel használtatik.

A mellszörp gyermekeknek is adható. — Egy nagy üveg ára 80 kr., egy kis üveg 50 kr.

Kárpáti mellpastillák.
 Ezen pastillák a magas Tátrán található gyógyfűvek és gyökerekből készülnek, szintén legjobb sikerrel használtatnak a fentebb felsorolt betegségeknek. Egy doboz ára 25 kr.

KÁRPÁTI MELLETEA. Egy nagy csomag 40 kr., egy kis csomag 20 kr. Szintén kiutó sikerrel használtatik a fentebb felsorolt betegségeknek.

Valódi minőségben kapható a készítő Molnár Lipót gyógyszerésznél Kassán, Debreczenben Dr. Rothschnek V. Emil gyógytárában.

Országszerte híres
BUDAPESTI
 tormás virstli
 párja 5 kr.,
 szafaladé drbja 5 kr.,
 a 62 évtől fennálló, tisztán kezelt WEIL EDE és FIAI szakmai gyárából naponta friss kapható

— kizárólagosan —
Mendelovits Lajosnál
 városházzal szemben.

Eladó széna.
 A halápon négy boglya jó gypszena juhok számára, hozzátartozó jó akol, két kút s legelővel.

Értekezhetni a tulajdonos,
Szathmari Gaborral piacz-
 utca 1664. sz. a.

JENEY GYULA
 DEBRECZEN
 főter., „Bika” szállodával szemben.

Ajánlja dúsán felszerelt

Vászon-, bélés-, kézmű-
 és
rövidárú-raktárát,
 nemkülönb a most újonnan raktárra érkezett

NŐI RUHA SZÖVETEKET,
 hozzávaló díszeket,
SZÍNES MOSÓ VELEZEKET
 dús választékban,
 a legolcsóbb árak mellett

Téli Himalaya kendőket,
FÜGGÖNYÖKET
 és ágysterítőket.

Uj temetkezési intézet!

DANKÓ MIHÁLY

újonnan berendezett

TEMETKEZÉSI INTÉZETE

DEBRECZENBEN,
 Czegléd-utca 2155. sz. a., a gyógyszerházzal szemben.

Elvállal
 temetések rendezését
 a leggyorsabbtól a legmagasabb igényeket kielégítőig, a legnagyobb csinnal kiállítva, helyben mint vidéken.

HULLASZÁLLITÁST
 szabadalmazott légmentes érckoporsókban, minden irányban eszközöl, vasuton árszabály szerint.

Halottas kocsijai
 a legmagasabb igényeknek megfelelők.

Mindennemű érc- és művirág-koszorúk felirással vagy a nélkül, a mai kor kívánalmához mért olcsó árért.

A midőn új vállalatot a n. é. közönség pártoló figyelmébe ajánlom: ígérem, hogy számos éven keresztül szerzett tapasztalatomat a gyászoló felek irányában, szigorú pontosság és figyelem által fogom érvényesíteni.

Debreczen, 1890. november hó.

Kiváló tisztelettel
Dankó Mihály
 temetkezési intézet-tulajdonos.

Ruha-eladás.
Edelmann Olga özég
 atteliejében Bécs I. Spiegelgasse 23.
 Angol-, bál-, estély-, utcza-öltözetek, felöltők, jaquettek stb. a legelegánsabb kivitelben kaphatók.
 Kívánatra ruha-minták és árak ingyen megküldetnek.

Eladó
 a Telegdi malom-telek ondódi földje, a városhoz közel, 4 nyilas terjedelmű tanyával ellátva.
 Értekezhetni felőle **TELEGDI LÁSZLÓ** újyvéddel.

Közlöny
 Helyben és postán
 Egy évre
 Fél évre
 Hozzájárul
 Egy évre

Alap szellemi rész
 Közlöny: N
 sz. 1890. sz. 1
 K. A. — a szerkesztő
 meinte kitér

Művészetek
 T. L. A. K. A.
 szerkesztésében
 a K. A. K. A. K. A.
 a szerkesztésében
 a szerkesztésében

(Cs. E.) A
 kiható, anyagi
 által ismert
 lunk a p é u
 terén.

A többek
 és illet
 leletekre
 Nincs as
 az a hivatalban
 biztosan tud
 mennyi bélyeg
 luttabb jogügyl
 fizetni?

Magá a p
 t á s i b i z o t
 munkálataiban
 nincs olyan em
 törvények töm
 hatnék.

Az itt alk
 része még az ó
 maradt rank a
 idők óta törvé
 keresztül-kasul
 doztatták, hogy
 az érvény
 len?

Ennek a
 az embert me
 hatóságoknál al
 nek meg csak
 bályokról.

Már tiszt
 nagy része vag
 amolyan, más
 b e t ű k k i v e
 oreg.

Az adóh
 ivet küldik be
 vizsgálják a us
 a fizetési meg
 ember hízesse
 szeresét.

Ez eljárás
 a közönség leg
 geny falusi em
 reskedő is ami
 4 forint miatt
 vedet fogadjon
 zetendő összeg
 agyonexegálják

De ha ho
 el is, b i z o n
 a bizonytalan
 fonálán jutnok
 anyagi károsod
 delemre tehető
 fináncz-zseni e

A „DEB

Véghe
 furcsa állapot
 hogy szerelem
 mégis az, mid
 mükbe az eg
 eddig, most se
 séné. Mégis u
 láttuk volna
 ideal.

Alig van
 áljai ne lettek
 Mindenki em
 barna leányka
 csáról; a leán
 tanak maguku
 meglegezik eg
 soknak. A fiat
 a kinek ne le
 egyedül van e
 alkalmat, hogy
 érni, hogy lát
 támaszt szivec
 mert — tiltot

Az utca
 nevelőintézet
 fenntartáshoz
 ideált, a kiro
 más közt bes
 ideálnak, mer
 hogy elszóray